

Beslisnota voor het college

Datum 10 april 2017

Openbaar

Openbaar

Onderwerp Europees subsidievoorstel innovatief fietsenstallings- en deelfietsconcept
Versienummer 1

Portefeuillehouder F.M. van As
Informant Syb Tjepkema
Afdeling Ruimte & Economie / OWA
Telefoon (038) 498 2133
Email S.Tjepkema@zwolle.nl

Benodigde middelen Nader te bepalen
Dekking t.l.v.: Nader te bepalen

Parafering datumparaaf

Afdelingshoofd
G. Wijffels
Portefeuillehouder
F.M. van As

Raad

- ☐ Informatienota voor de raad
☐ Opinienota voor de raad
☐ Beslisnota voor de raad
☒ n.v.t.

Bijlagen

1. Flyer fietsenstaling Movares

Ontwerp besluit

Het college besluit:

- 1 In te stemmen met het indienen van een projectvoorstel voor een innovatief fietsenstallings- en deelfietsconcept voor het Europese subsidieprogramma "Urban Innovative Actions".

De burgemeester besluit:

- 1 Mevr. G.M.L. Wijffels te machtigen om namens de gemeente Zwolle het projectvoorstel te ondertekenen.

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
☐ Gewijzigd
☐ Aangehouden
☐ Teruggenomen

Datum 10 april 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op initiatief van de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel wordt momenteel gewerkt aan een UIA-voorstel (Urban Innovative Actions) voor het realiseren van een innovatief fietsenstallings- en (deel)fiets-systeem in de gemeente Zwolle.

Aanleiding hiervoor vormt de gemeenschappelijk ambitie van de gemeente en de provincie om de fiets en de combinatie fiets en openbaar vervoer (keten) de komende jaren nog verder te bevorderen om daarmee de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad en regio te waarborgen.

Het fietsparkeren bij belangrijke bestemmingen in de stad is op dit moment een belangrijk knelpunt. Zowel in het koersdocument Hoofdlijn van parkeren, het Actieplan fietsparkeren als het project Spoorzone vormt de aanpak van fietsparkeren een belangrijk onderdeel.

Met name het verbeteren van het fietsparkeren bij het station van Zwolle, de binnenstad en bij andere locaties als bushaltes, winkelcentra, in woonwijken en op bedrijventerreinen krijgt daarbij bijzondere aandacht. Dit vormt een gezamenlijke prioriteit met de Provincie voor de komende jaren. Ook het Rijk heeft zich met een groot aantal partners waaronder de NS, IPO en VNG in het kader van de Bestuursovereenkomst fietsparkeren bij stations en de nationale fietsagenda uitgesproken over het belang van dit thema en de noodzaak voor innovatie. Provincie en gemeente willen daarom samen investeren in het beschikbaar krijgen van Europese middelen voor de benodigde extra (innovatieve) inspanningen op dit gebied. De NS en ProRail hebben aangegeven aan een mogelijk tijdelijke pilot aan de zuidzijde van het station Zwolle te willen meewerken.

De UIA-regeling is een subsidieregeling van de Europese Unie om innovaties op het gebied van stedelijke problematiek, waaronder mobiliteit, te stimuleren. Het programma richt zich met name op projecten die dermate innovatief zijn dat de (financiële) risico's te groot zijn om door lokale autoriteiten en marktpartijen gedragen te kunnen worden. En daarom nog niet bewezen effectief zijn, wat een hinderpaal is voor autoriteiten om ze te implementeren. Eén van de thema's waar UIA zich in deze call op richt is stedelijke mobiliteit. Indiening van voorstellen kan alleen plaatsvinden door een stad van minimaal 100.000 inwoners. Sluitingstermijn van de indiening van de huidige call is vrijdag 14 april a.s. De vorige call is eind vorig jaar gegund. Slechts 5% van de ingediende projectvoorstellen is gehonoreerd. Dit betekent dat het voorstel dat wordt ingediend van hoge kwaliteit moet zijn. Belangrijke criteria voor de beoordeling zijn het innovatieve karakter van het project en de brede samenwerking tussen marktpartijen en overheid. Deze aspecten krijgen in het projectvoorstel bijzondere aandacht en worden hieronder verder toegelicht.

Datum 10 april 2017

Projectvoorstel

Basis van het voorstel is een innovatief fietsenstallings- en (deel-)fiets-systeem bestaande uit de onderdelen:

- Een innovatief fietsdeelsysteem dat met verschillende kaarten (OV pas, bankpas, e.d.), ofwel interoperabel, gereserveerd kan worden.
- Het kunnen inzetten van zowel privé als collectieve fietsen als deelfiets waarmee de vraag naar fietsstallingsplekken wordt verlaagt.
- Innovatieve aantrekkelijk vormgegeven, effectieve, zelfvoorzienende (zonnecellen) en multifunctionele stallingen bij het station, Binnenstad en op een aantal hubs (bushaltes, woonwijken en bedrijventerreinen) (zie bijlage)
- Innovatieve fietsen zowel elektrisch als niet elektrisch inclusief een draadloos laadconcept met zonnecellen voor de elektrische deelfietsen.
- Innovatieve businessmodellen, waarbij zowel voor eigenaren van fiets(-vloten) als voor gebruikers nieuwe financiële arrangementen worden ontwikkeld.
- Rekening houdend met het bundelen van diverse fiets-vloten in combinatie met het toevoegen van een specifieke nieuwe deelfiets-vloot wordt gedacht aan een omvang van ca. 1.500 fietsen.

Bij goedkeuring van het voorstel wordt uitgegaan van een looptijd van het project van 3 jaar. Exploitatie start in het tweede jaar.

Samenwerking

Zwolle werkt vanaf 2016 actief samen op het gebied van fietsstimulering met andere partijen in het kader van de Fiets Innovatie Community (FIC), die op initiatief van fietsfabrikant Cortina in Zwolle is opgericht. Doel van de FIC is om informatie uit te wisselen, elkaar te inspireren en samen tot innovaties te komen. Leden hiervan zijn momenteel de hogeschool Windesheim, Deltion College, Schagen wegebouw, Jan Kuipers fietsenstallingsfabrikant, Cycloon fietskoeriers, adviesbureau Mobycon, adviesbureau RHDHV, ontwerp bureau Dynteq en de gemeente Zwolle. Een aantal van deze partijen zijn ook actief betrokken bij dit projectvoorstel.

Bij het voorstel dat in ontwikkeling is zijn de volgende partijen betrokken:

- Gemeente Zwolle;
- Provincie Overijssel, opdrachtgever formulering projectvoorstel;
- Go-about (partner), software leverancier, gespecialiseerd in mobiliteitsdiensten;
- Cortina/Kruitbosch fietsfabrikant;
- Mobilock (partner), leverancier van innovatie sloten en software voor deelfietsen;
- Mobycon, adviesbureau en penvoerder van het voorstel;
- Movares (partner), ingenieursbureau en aanbieder van een innovatief autarkisch stallingsconcept;
- Solarapplab (partner), ontwikkelaar van het solar-wheel, waarmee e-bikes zelf energie kunnen opwekken en specialist in het omzetten van zonne-energie in bruikbare energievoorziening zoals het laden van fietsen;
- Hogeschool Windesheim, onderzoek en evaluatie.

De werkzaamheden en bijdragen van de partners worden in het voorstel uitgewerkt in verschillende werkpakketten. Partners in het project dragen ieder ook 20% van hun eigen inzet (in menskracht en middelen) in het project bij. Exploitatie van het deelfietssysteem vindt plaats door een nieuw te vormen exploitatiemaatschappij waarin enkele van bovengenoemde partijen gaan participeren. NS en ProRail hebben aangegeven een tijdelijke pilot bij het station mede mogelijk te willen maken.

Datum 10 april 2017

Beoogd effect

Het voorstel voor een innovatieve fietsenstalling met deelfietsstelsysteem richt zich op een aantal doelen:

- De bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad vergroten door een comfortabel en gebruikersvriendelijk vervoersalternatief voor de auto te bieden;
- Een goed fiets-alternatief bieden voor wijken en stadsdelen waar het aanbod van het (bus-)ov mogelijk in de toekomst afneemt;
- Een grote en laagdrempelige beschikbaarheid van (deel)fietsen in Zwolle, zonder dat daarbij het aantal fietsen in de stad toeneemt;
- Minder ruimtebeslag door fietsen, met name rondom het NS-station en in oude stadswijken met weinig eigen fietsstallingen, zoals Assendorp.
- Het realiseren van aantrekkelijke, multifunctionele, efficiënte en flexibele stallingsmogelijkheden op een aantal belangrijke knooppunten, waaronder het NS-station;
- Het verlagen van de kosten van fietsparkeren bij stations, haltes en wijken voor de overheid;
- Het ontwikkelen van een concept dat overdraagbaar is naar andere steden en regio's in Europa waarvoor Zwolle een voorbeeldfunctie kan hebben.

Argumenten

1.1 Past in mobiliteits- en parkeerbeleid van de gemeente en de provincie.

Zowel Zwolle als Overijssel streven ernaar om de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad en regio te verbeteren. Dit wordt onder andere gedaan in het bestaande programma Beter Benutten. Het stimuleren van de fiets, al dan niet in combinatie met de trein of de bus, is daarin een belangrijk speerpunt. Ook het fietsparkeren wordt in diverse beleidsstukken als speerpunt aangegeven.

1.2 Versterkt het fietsen in Zwolle en de regio.

Zwolle is 1 van de steden met het hoogste fietsgebruik in Nederland. Met dit project wordt de positie van de fiets nog verder versterkt.

1.3 Aanpakken van een belangrijk en urgent probleem van fietsparkeren.

Het fietsparkeren wordt meer en meer een probleem. Zowel rondom het station en bij haltes maar ook in de Binnenstad en wijken is er tekort aan stallingsplaatsen. Met dit voorstel wordt voorzien in aantrekkelijke, effectieve en multifunctionele stallingen en inzet van deelfietsen om de vraag naar stallingsplaatsen te verminderen.

1.4 Deelfietsen vormen een goede aanvulling op het bestaande aanbod van fietsen in de stad.

Deelfietsen kunnen meerdere malen per dag door verschillende mensen worden gebruikt. Dit maakt ze efficiënt in hun toepassing. Verwacht wordt dat de inzet van zowel privé als collectieve deelfietsen de vraag naar stallingsplaatsen verlaagt wordt.

1.5 Door Europese UIA subsidie kunnen de ontwikkelkosten gedekt worden en wordt samenwerking beloond.

Het projectvoorstel is innovatief en wordt door veel partijen uitgevoerd. Door de Europese subsidie kan een deel van de ontwikkelkosten en de kosten voor de benodigde afstemming tussen de betrokken partijen worden gedekt. Hierdoor kan een serieuze pilot worden uitgevoerd die veel nieuwe inzichten zal bieden op de wijze waarop het belangrijke onderwerp van fietsparkeren in Nederland en Europa kan worden aangepakt.

Datum 10 april 2017

Risico's

1. Na gunning van het project worden de benodigde eigen middelen van de partners niet beschikbaar gesteld.

Mocht het project in november 2017 gegund worden en mochten de partners op dat moment niet de benodigde eigen middelen of inzet beschikbaar kunnen of willen stellen dan kan het projectvoorstel alsnog ingetrokken worden dan wel gezocht worden naar andere partners en alternatieve financiering.

Financiën

UIA financiert 80% van de kosten van een project. De overige 20% dient door de betrokken partijen als co-financiering te worden ingebracht (hetzij financieel, hetzij in-kind). In het voorstel wordt op dit moment uitgegaan van een totale omvang van het project van ca. € 3,2 mln. Voor het project is geen samenwerking tussen Europese steden nodig.

Voor de gemeente Zwolle zijn er een aantal relevante aspecten verbonden aan dit voorstel:

- Rol in het project en financiële bijdrage: De gemeente Zwolle wordt indiener van het voorstel en is een van de partners in het project. Dit betekent dat de gemeente bij uitvoering met name personele inzet zal moeten plegen om het project te realiseren. Dit kan zowel met eigen medewerkers als met externe medewerkers. Van deze kosten van personele inzet wordt 80% betaald vanuit UIA. De overige 20% zal de gemeente zelf moeten bijdragen. Op basis van het actuele concept is de omvang van de (in-kind) inzet van de gemeente ca. € 360.000 euro waarvan dus € 290.000 euro door UIA wordt gefinancierd. Dat betekent ca. € 23.000 euro per jaar vanaf 2018. Dekking hiervan kan vanuit de reserve parkeren plaatvinden.
- Financieel gevolg: een eventueel financieel gevolg ontstaat pas wanneer UIA de aanvraag honoreert en er een project-overeenkomst wordt opgesteld. Op dat moment moeten alle aspecten rondom het verdelen van eventuele financiële risico's over de partners nader worden ingevuld en beoordeeld. Op dat moment wordt er dan ook een besluit aan het College voorgelegd voor een go – no go besluit voor het project.
- Exploitatiemaatschappij: in het voorstel wordt voorzien dat er een exploitatiemaatschappij wordt opgericht waarin de gemeente Zwolle met een aantal van de hierboven genoemde partners zal participeren.
- Eigenaarschap na afloop van het project: voorzien is dat de gemeente Zwolle na afloop van het project eigenaar blijft van het project en bij normale omstandigheden zorg draagt voor de continuïteit daarvan.

Communicatie

In de voorbereiding van het projectvoorstel is uitgebreid met de betrokken partners gecommuniceerd. Over de indiening van het voorstel zal niet actief worden gecommuniceerd.

Vervolg

Na indiening zal in november 2017 bekend gemaakt worden of het project al dan niet in aanmerking komt voor UIA subsidie.

Als de uitkomst positief is zal het project in 3 jaar gerealiseerd worden.

Met de betrokken partners zal bekeken worden of onderdelen van het projectvoorstel voor november 2017 kunnen worden voorbereid.

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar.